

Cumün da Valsot

Tel. +41 (0)81 861 00 60 • Fax +41 (0)81 861 00 61 • info@valsot.ch • www.valsot.ch

Poz 86 • CH-7556 Ramosch

Affischa

Suprastanza cumünala dals 21.06.2021

Presidi: Peer-Puorger Victor
Participant/s: Riatsch-Fedi Fadri
Cantieni-Lanfranchi Andri
Kirchen-Werro Armon
S-chüsà: Caviezel-Domenig Ursina
Protocol: Oswald Gian Claudio
Fabrica: Paulmichl-Rodigari Albin
Giast/s:

tractandas	tema	responsabel
1	0220 Uffizi da fabrica Dumondas da fabrica Discussiun cun la cussagliaziun da fabrica, Mengia Mathis	tuots
2	0220 Uffizi da fabrica Dum. da fabrica no. 024/2021, dozar la chasa per ün plan, annex da s-chalas, sanaziuns energeticas, implant fotovoltaic e termic (ingrondimaint da la surfatscha d'abitar), Fouquet Flurin, parcella no. 28, Favgia 209, 7557 Vnà	vp/ap
3	0220 Uffizi da fabrica Deponia Prà Dadora Charta da la Rebiun EBVM	vp
4	0210 Administraziun cumünala Sanaziun chasa da giarsuns Engiadina	vp
5	0220 Uffizi da fabrica Collaudaziuns da fabrica	vp/ap
6	9630 Stabels da la facultà da finanzas Chasa da scoula Tschlin Incumbenza pell'elavuraziun d'ün proget	vp/fr
7	0120 Executiva Orientaziuns	tuots

0120 Executiva

8 **Varia (suprastanza cumünala)**

tuots

0220 Uffizi da fabrica

100 Dumondas da fabrica

Discussiun cun la cussagliaziun da fabrica, Mengia Mathis

Daspö ün per ons subischan las ledschas da fabrica superiuras chantunalas e federalas gronds müdamaints. Il cumün vegn sforzà da redüer las surfatschas da terrain da fabrica in connex culla revisiun totala da la planisaziun cumünala. Sper quai sun gnüdas augmantadas las premissas quai chi pertocca la chüra da monumaints. Dürant l'elavuraziun da la ledscha federala davart las seguondas abitaziuns han ils incumbenzats provà da s-chaffir üna pussibiltà per fabrichar inavant da quellas. La soluziun s-chaffida, concretamaing la pussibiltà da fabrichar oura edificis characteristics pel aspet dal lö (tablats vegls), chi sun gnüts inventarisats a man d'ün sistem da puncts, in da quels edificis, bsögna considerablas fadias supplementaras per minch'intent. Per as pudair far ün purtret da la situaziun ha il manader tecnic organisà ün termin cumünaivel culla cusgliadra da fabrica dal cumün, Mengia Mathis ed ils commembers da la suprastanza.

Per estructurar il discuors, sun gnüts tscherchats duos intents respectivamaing edificis a Valsot, chi sun pertocs da las ledschas. Implü es gnü tematisà l'oblig d'installaziun da panels solars (aua choda e fotovoltaica). Davo la discussiun stà Mengia implü a disposiziun als preschaints per dumondas.

Per cha simils intents tschüffan in futur ils permiss necessaris per gnir realisats, bsögna l'acconsentimaint davart da la chüra da monumaints chantunala. Quel acconsentimaint vegn dat, scha l'intent as cunfà, sper las ledschas cumünalas, eir cullas ledschas superiuras chantunalas e federalas. Las ledschas cuntegnan, quai chi pudess impedir intents pella realisaziun da spazi per abitar, eir ün oblig chi'd es da priorisar intents tenor l'adöver futur da stabels illa categoria d'inventar pertocca. Sper quai cha la chüra da monumaints chantunala ha da dar l'acconsentimaint, ha eir l'uffizi federal pel svilup dal territori (ARE) pled in chapitel. Ün permiss aintra dimena in vigur legala pür cur chi'd es avantman il acconsentimaint da l'uffizi chantunal e l'uffizi pel svilup dal territori federal es averti in chosa. Cunter intents pels quals es avantman be ün permiss da fabrica cumünal, resta averta la pussibiltà da recuorrer. Voul dir chi regna il privel cha las masüras realisadas han da gnir refattas, scha davart dals uffizis nu es pussibel da dar l'acconsentimaint necessari. Per chi nu's riva in quista situaziun, propuona e spordscha Mengia d'accompagnar tals intents da prüma inan. Per cha las dumondas a man da las istanzas chantunalas cumpiglian tuot ils puncts chi bsögna e's cunfan cullas ledscha valablas es quai la soluziun ch'ella ha eir fingià sport ad oters cumüns in nossa regiun. Las experienzas ch'ella ha ramassà in quist connex sun magari positivas, voul dir cha grazcha seis accumpognamaint haja dat damain cumplicaziuns cul Chantun ed ils intents han pudü gnir realisats. Id es dafatta stat pussibel dad argumentar la realisaziun da surfatschas da fanestras sufficiaintas da maniera chi han pudü gnir realisadas. L'effet positiv es implü chi s'ha da prüm in nan pudü pisserar cha d'ürant la planisaziun sun gnüts resguardats ils puncts necessari, quai chi ha spargnà temp e raps. Ün punct fich important es, chi nu vegn fat ingüna differenza sch'ün simil stabel vegn fabrichà oura sco prüma o sco seguonda abitaziun. Quist punct vegn deplorà dals preschaints. Tenor els es quai üna gronda differenza, sch'ün stabel vegn dovrà sco domicil principal, obain d'ürant ün per eivnas l'on sco lö da vacanzas. Uschè stuvevan eir ils intents da fabrica gnir valütats in resguardand lur adöver.

In connex cul oblig da realisar implants d'energia persistents, regna eir intschertezza. Pustüt la situaziun in connex cun edificis characteristics pel aspet dal cumün ed edificis chi sun protets tras la chüra da monumaints nun es cler co chi's voul o sto accumplir las premissas. La montascha dad implants sün tets da chasas veglias sfigürescha fermamaing il purtret da talas. Problematic es eir la statica da quels tets. Sper tuot vivan las chasas veglias eir da mürs na gualivs e tets sfuormats per exaimpel tras il squitsch da la naiv. Üna montascha da panels solars invezza es pussibel be

sün üna fundamainta planiva. Tenor Mengia ha il cumün la pussibilità da decider d'excluder quel oblig pro stabels chi suottastan ad üna protecziun, e l'aspet dal edificzi es protet in quel sen. Quista regulaziun han eir decis fingià oters cumüns. Ella cussaglia da decider da maniera chi'n cumün vegn s-chaffi ün purtret unitar quai chi pertocca las installaziuns süls tets. Eir la tscherna dals materials ha dad esser bain ponderada, per cha las culurs nus mordan massa e s-chaffischan üna surfatscha omogena.

Illa ronda da dumondas avertas maina il gremi üna viva discussiun cun Mengia. Las dumondas cumpiglian differents progets cun sfidas extraordinarias sco eir dumondas da fabrica, chi d'eiran fingià gnüdas valütadas dad ella in resguardand las premissas, e quai cun ün resultat chi nun ha cuntantà plainamaing al cumün. Davo piglia Mengia cumgià.

0220 Uffici da fabrica

101 Dum. da fabrica no. 024/2021, dozar la chasa per ün plan, annex da s-chalas, sanaziuns energeticas, implant fotovoltaic e termic (ingrondimaint da la surfatscha d'abitar), Fouquet Flurin, parcella no. 28, Favgia 209, 7557 Vnà

Il manader tecnic spiega l'intent dal petent. Quel prevezza da realisar ün ingrondimaint da sia chasa a Vnà. Sülla chasa existenta vegn realisà ün ulteriur plan. Il tet vegn construi tuottafat nouv, e süll'ala vers süd sun previsas installaziuns solaras (aia choda e fotovoltaic). La construcziun nouva vegn realisada uschè chi's cunfà culla sostanza existenta. Uschè sun dimensiunadas e posiziunadas las fanestras as basond sün quellas existentas. Quellas vegnan construidas dadoura in metal e dadaint in lain. La chasa subischa tras las masüras planisadas ün ingrondimaint da la surfatscha d'abitar da ca. 30%, quai chi's cunfà culla ledscha da seguondas abitaziuns. Il proprietari demuossa sia intenziun da tour domicil a Valsot infra ils prossems 5 ons cun charta. L'oblig da prüm'abitaziun ha da gnir reglà da maniera sufficiaint ed impegnativ. Il permiss supplementars sun avantman. Amo adüna manca il dret da fabricar plü dastrusch culla parcella vaschina. Quel ha amo da gnir procurà ed ha dad esser portà aint il cudesch fundiari. Davo cha'l fabricat es realisà, surpasa la surfatscha d'abitar ils 100 m², consequentamaing ha il petent da pisserar per almain amo üna piazza da parcar implü. Quist punct ha da gnir resguardà i'l permiss da fabrica.

La suprastanza va d'accord cul intent e decida da conceder il permiss da fabrica cul oblig cha'l dret da fabricar plü dastrusch es reglà e la piazza da parcar ha da gnir realisada infra 3 ons daspö cha quist permiss gnü concess.

0220 Uffici da fabrica

102 Deponia Prà Dadora
Charta da la Rebiun EBVM

Il capo orientescha cha'l cumün vaiva incumbenzà da far lavurs in connex culla deponia a Prà Dadora. Quellas lavurs han causà cuosts da passa frs. 57'000.00. Our dal motiv cha là es gnü depuona il s-chart da plüs cumüns da la regiun, d'eira il quint gnü surdat a la Regiun EBVM per pajar. Ad üna conferenza da presidents han ils respunsabels decis ch'els nu surpiglian tuot ils cuosts. Els fan la cuntraproposta da pajar frs. 20'000.00 per quist cas. A'l listess mumaint vöglian implü abolir lur oblig da surtour cuosts consecutivs in connex cul material deponà.

La suprastanza decida da nun entrar sün lur proposta e da desister süls frs. 20'000.00. La Regiun EBVM ha da gnir infuormada in quel sen.

0210 Administraziun cumünala

103 Sanaziun chasa da giarsuns Engiadina

Il capo spiega cha'l cumün vaiva surgni üna charta davart dals respunsabels da la chasa da giarsuns a Samedan. Cun quella charta as d'eira gnü orientà sur da las masüras da fabrica necessarias da renovaziun. La chasa dispuona amo adüna da duschas da plan e las stanzas sun antiquadas. Our da quel motiv sun previsas generusas masüras da renovaziun e modernisaziun. Ils cuosts per quellas han da gnir scumpartits. Uschè surpiglia il Chantun üna part remarchabla, ed il rest vegn scumparti süls cumüns. Illa conferenza da presidents d'eira gnüda discussiunada la dumonda, ed ils capos han decis da suottametter a lur suprastanzas la proposta da far part cul import dumandà a la renovaziun da la chasa, quai però culla pretaisa, cha'ls cumüns da la Regiun Malögia contribuiscan eir l'import dumandà.

La suprastanza decida da far bun l'import da frs. 34'108.00, chi vegn pajà in trais imports parzials da frs. 11'369.35 per on.

0220 Uffizi da fabrica

104 Collaudaziuns da fabrica

Il manader tecnic orientescha ch'in basa a las collaudaziuns da fabrica chi han gnü lö ils 29 ed ils 30 d'avrigl ha la cumischium da fabrica registrà ün per surpassamaints. La suprastanza tratta in chosa e decida ch'ün per vegnan, in vista chi's cunfan cullas ledschas valablas approvats in davopro, per singuls vegnan decisas las masüras necessarias, per cha eir quels intents as cunfan cullas ledschas.

9630 Stabels da la facultà da finanzas

105 Chasa da scoula Tschlin

Incumbenza pell'elavuraziun d'ün proget

Fadri Riatsch spiega l'andamaint in chosa. Sco president da la Fundaziun Vnà as vaiva el, our dal motiv chi til sta a cour l'avegnir da la chasa da scoula e la sala polivalenta a Tschlin sco eir las activitats da las societats da Tschlin, ingaschà insembel cun amo oters per tscherchar üna soluziun pel avegnir. Daspö la sairada d'infuormaziun chi ha gnü lö illa sala polivalenta a Strada, han gnü lö diversas sezzüdas da la grupp da lavur chi s'ha fuormada per quist intent. A quella grupp fan part sper Fadri sves, eir la suprastanza cumünala Ursina Caviezel, il suprastant cumünal Armon Kirchen, Peder Andri Arquint, Dumeng Janett, Christoph Reutlinger e per ün temp eir Angelo Andina. Quel es però sorti sün agen giavüsch our da la grupp. Eir Martina Schlapbach ha fat part a la grupp fin cur ch'ella es entrada i'l congedi da maternità. Dürant las sezzüdas s'haja provà da ramassar per l'üna il bsögn da la sala polivalenta davart da las societats e pell'otra ideas pel adöver da la chasa da scoula. Tuot in tuot ün intent fich pretensius, ed uschè s'han eir els vout a persunas chi s'occupan professiunalmaint cun da quistas sfidas. Ün da quels es sar Siegrist e l'oter sar Forster. Tuots duos han fat ün'offerta pell'elavuraziun d'ün correspudent concept. Fadri dumonda our da quel motiv, in nom da la grupp da lavur, scha davart dal cumün as füss pront d'ingaschar sün lur proposta a sar Forster per quist intent, e scha'l cumün surpigliess ils cuosts. Il capo es da l'avis cha sar Forster ans pudess preschantar üna jada sia offerta e pel oter a sai sves. Uschè cha la suprastanza as pudess far ün purtret da la situaziun. Davopro s'haja üna basa per decider.

La suprastanza va d'accord cull'idea e decida da sustgnair quella. Fadri ha dimena dad organisar ün termin da preschantaziun cun sar Forster.

0120 Executiva

106 Orientaziuns*Lavur da giuvenils, müdamaint Chasper Luzzi*

Armon Kirchen orientescha, cha Chasper Luzzi ha averti ad el, ch'el haja desdit sia piazza da lavur a Scuol e va a lavurar giò la bassa. Sia incumbenza sco respunsabel pella lavur da giuvenils giavüscha el da pudair far inavant. Quai chi'd es in vista a sias fadias pel bön dals uffants fich allegraivel. Dürant seis prüm on sco respunsabel ha el drizz'aint il local da maniera adeguata. Las activitats s'han, eir pervi da corona, concentradas sün lavurs i'l local miss a disposiziun tras il cumün. La partecipaziun d'eira fich buna, pel solit han tut part passa 10 giuvenils.

Infuormaziuns generalas davart dal capo

Il capo orientescha cha davart dal capo da Scuol saja el gnü orientà cha'l cumün da Scuol haja da construir 6 stanzas da scoula per üna dürada limitada dad ün per ons. Nos capo es stut, ch'ün cumün vaschin da Valsot ponderescha d'ingrondir la chasa da scoula per ün temp temporari, e quai in saviond cha a Ramosch gnarà vöda la chasa da scoula infra ils prossems ons. Pustüt eir suot l'aspet chi s'ha invià üna collavuraziun tanter las scoulas illa regiun, e fuormà our da quel motiv üna portadra da scoula per tuot ils cumüns. Eir sül Institut Otalpin Ftan es da preverer chi vegnan libras stanzas da scoula. Quels nu spordschan plü la pussibilità da far la scoula secundara. Uschè nu varan ils cumüns in futur eir plü da pajar frs. 15'000.00 per mincha scolar chi fa adöver da quella sporta. In vista al success cha quel model ha gnü, ün fat chi nu fa propa mal.

Plan da Muglin, mansteranza

Il capo manzuna cha davart dal Radio e Televisiun Rumantscha es gnüda fatta üna contribuziun cullas dittas chi sun gnüdas ils ultims ons da Scuol a Valsot. Las intervistas culs patruns da lavur pertocs sun ourdvarit positivas, quai chi suottastricha eir l'intent a Plan da Muglin. Il cumün ha fat ils ultims ons ün grond sforz per ameglrdar l'access e per preparar la zona da maniera optimala per cha las firmas chi tscherchan surfatschas pon fabrichar. Actualmaing vegnan realisadas las lavurs d'infrastructura e da gualivar ils secturs da construcziun. Prol cumün s'han eir fingià annunzchats interessats per surfatschas da dret da fabrica.

0120 Executiva

107 Varia (suprastanza cumünala)*Via da Vnà a Landschim*

Il capo spiega, cha davart da la Società da Meglioraziun Ramosch es gnü aderi al giavüsch dal cumün, uschè cha la saiv vegn realisada in lain e na sco previs cun pöstins da metal.

7556 Ramosch, 07.07.2021

Il capo:

Il manader administraziun:

